18.10.2024

Hallitusneuvos Minnamaria Nurminen
Hallitusneuvos Sinikka Vahvaselkä

Eduskunnan puolustusvaliokunnalle

HE 91/2024 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi puolustusvoimista annetun lain 50 §:n 4 momentin kumoamisesta

Esityksen sisältö

Esityksessä ehdotetaan kumottavaksi puolustusvoimista annetun lain siirtymäsäännös, joka koskee Puolustusvoimien virassa 31.12.2007 palvelleen eroamisikää.

Kumoamisella varmistettaisiin, että eroamisikää koskevaa sääntelyä sovelletaan yhdenvertaisesti Puolustusvoimien eri henkilöstöryhmiin vuonna 2018 voimaan tulleessa eroamisikien muutoksessa sekä julkisten alojen eläkeuudistuksessa tarkoitetulla tavalla. Muutoksella varmistettaisiin myös, että kenenkään Puolustusvoimien virkamiehen palvelussuhde ei pääty eroamisiässä ilman oikeutta vanhuuseläkkeeseen.

Esityksen tavoitteet

Tavoitteena on selkeyttää Puolustusvoimien virkasuhteessa olevien henkilöiden eroamisikiä koskevaa sääntelyä siten, ettei jää epäselvyyttä eroamisiän noston kohdistumista kaikkiin Puolustusvoimien henkilöstöryhmiin yhdenvertaisesti.

Esityksen tausta

Puolustusvoimien sotilasvirkojen sekä eräiden siviilivirkamiesryhmien eroamisiästä ja oikeudesta jatkaa palvelua eroamisiän jälkeen säädetään puolustusvoimista annetun lain (551/2007) 47 §:ssä. Säännöstä muutettiin vuoden 2018 alusta lukien siten, että kaikkien säännöksessä mainittujen henkilöstöryhmien eroamisikiä nostettiin julkisten alojen eläkelain (81/2016) mukaisen alimman vanhuuseläkeiän nousua vastaavalla tavalla (Laki puolustusvoimista annetun lain 47 §:n muuttamisesta, 573/2017).

Julkisten alojen eläkelain voimaan tullessa muun muassa Puolustusvoimiin palvelussuhteessa olevien eläkkeelle siirtymistä myöhennettiin vuodesta 2018 lukien kolmella kuukaudella vuotta kohden siten, että vuonna 2025 saavutetaan kahden vuoden myöhennys eläkkeelle siirtymiseen. Julkisten alojen eläkeuudistuksen keskeisenä tavoitteena oli, että muutos kohdistuu yhdenvertaisesti kaikkiin henkilöstöryhmiin (HE 30/2017 vp laiksi puolustusvoimista annetun lain 47 §:n muuttamisesta, s.3).

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax
(09) 160 88244
Internat. +358 9 160 88244

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi

Eroamisikiä koskeva puolustusvoimista annetun lain 47 §:n sääntely on tarkoitettu kattavaksi ja koskemaan kaikkia säännöksessä tarkoitettuja Puolustusvoimien sotilas- ja siviilivirassa olevia henkilöitä.

Julkisoikeudellinen eläkelaitos Keva teki 24.10.2023 puolustusministeriölle esityksen puolustusvoimista annetun lain 50 §:n 4 momentin kumoamisesta. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta (TELK) oli 10.3.2021 antanut päätöksen (TELK/2972/2020), jossa TELK on soveltanut muutoksenhakijan eroamisikään puolustusvoimista annetun lain 50 §:n 4 momenttia eikä 47 §:ää, ja katsonut, että eroamisikä määräytyi ennen puolustusvoimista annetun lain voimaantuloa voimassa olleiden säännösten perusteella.

Voimassa olevan 50 §:n 4 momentin siirtymäsäännöksen mukaan Puolustusvoimien virassa 31.12.2007 palvelleen eroamisikään sovelletaan puolustusvoimista annetun lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Vuoden 2018 eläke- ja eroamisikäuudistuksen yhteydessä puolustusvoimista annetun lain 50 §:n voimaantulo- ja siirtymäsäännöksiä ei kuitenkaan muutettu tai kumottu. Jos siirtymäsäännöstä sovellettaisiin TELK:n päätöksen mukaisesti, Puolustusvoimien virassa 31.12.2007 palvelleiden eroamisikää ei korotettaisi 47 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

TELK:n ratkaisu eroaa Puolustusvoimien ja Kevan soveltamiskäytännöistä. Sekä Puolustusvoimat että Keva ovat soveltaneet eroamisikäsääntelyä vuodesta 2018 alkaen eläke- ja eroamisikäuudistuksessa tarkoitetulla tavalla.

Esityksen vaikutukset

Esitys selkeyttäisi oikeustilaa ja varmistaisi viranomaisten yhtenäisen tulkintakäytännön puolustusvoimista annetun lain eroamisikiä koskevan sääntelyn soveltamisessa.

Muutoksella varmistettaisiin myös eläke- ja eroamisikäuudistuksen yhdenvertainen toteutuminen sekä se, että kenenkään Puolustusvoimien virkamiehen palvelussuhde ei pääty eroamisiässä ilman oikeutta vanhuuseläkkeeseen.

Esityksen valmistelu

Esitys on valmisteltu puolustusministeriössä yhteistyössä Pääesikunnan ja Kevan kanssa.

Puolustusvoimien henkilöstöjärjestöjä on kuultu puolustushallinnon henkilöstöpoliittisessa yhteistoimintaelimessä.

Hallituksen esitysluonnos oli lausuntokierroksella 9.2.2024 – 22.3.2024 Lausuntopalvelu.fi:ssä.

Lausunnoissa ehdotusta pidettiin yleisesti tarpeellisena ja esitysluonnoksen tavoitteita kannatettavina. Eräiden henkilöstöjärjestöjen lausunnoissa (Upseeriliitto, JHL) todettiin, että siirtymäsäännös olisi pitänyt kumota jo vuoden 2018 eroamisikäuudistuksessa.

Lausunnoissa kiinnitettiin lisäksi huomiota selkeään ja avoimeen viestintään Puolustusvoimien henkilöstölle sekä vaikutusten seurantaan.

Hallitusneuvos Minnamaria Nurminen
Hallitusneuvos Sinikka Vahvaselkä

Voimaantulo

Vakiintuneen käytännön mukaan eläkejärjestelmään tehtävien muutosten voimaantulolle varataan riittävästi aikaa, jotta henkilöt voivat varautua niihin.

Esityksessä ei kuitenkaan ole kyse varsinaisesta eläkejärjestelmän tai -sääntelyn muuttamisesta, minkä vuoksi pitkää siirtymäaikaa ei pidetä tarpeellisena. Näin ollen laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian.